

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

SCLOVENECE

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Ljubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Bollettino No 999

Altre posizioni occupate in Tunisia

Un pirescafo nemico affondato 8 velivoli nemici abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:
In Tunisia le truppe dell'Asse hanno occupato altre posizioni nemiche respingendo poi un contrattacco avversario, appoggiato da mezzi corazzati.

Nel cielo tunisino quattro aerei nemici venivano abbattuti. Tre dal tiro dei reparti terrestri, uno dalla caccia.

A nord di Algeri velivoli germanici attaccavano un convoglio scortato affondando un pirescafo di 8000 tonnellate e danneggiavano un altro di eguale stazza.

Bombardieri americani hanno lanciato bombe dirompenti e incendiarie su Cagliari, Quarto Sant'Elena e Gonosfanadiga, causando gravi danni ad abitazioni civili e vittime tra la popolazione: sono stati finora segnalati 100 morti e 235 feriti.

Attaccati dai nostri cacciatori tre dei velivoli incursori precipitavano presso Sassari nei dintorni di Maranines ed a ponente dell'isola di San Pietro, 12 aviatori lanciatisi col il paracadute venivano catturati.

Al largo di Catania uno Spitfire centrato dal fuoco di un nostro bombardiere, cadeva in mare.

Vojno poročilo št. 999

V Tunisu so bile zavzete nove postojanke

Sovražni parnik potopljen 8 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V Tunisu so osne čete zasedle še druge sovražne postojanke, nato pa odbile nasprotni protinapad, podprt z oklepni sredstvi.

Nad tuniškim nebotom so bila sestreljena 4 sovražna letala. Tri so sestrelili kopenski oddelki, enega pa lovci.

Severno od Alžira so nemška letala napadla ladijsko sprempljavo, potopila en 8000 tonski parnik, nek drug parnik enake velikosti pa poškodovala.

Ameriški bombniki so spuščali razdiralne in zažigalne bombe na Cagliari, Quarto Sant'Elena in Gonosfanadiga, kjer so povzročili težko škodo na stanovanjskih hišah ter žrtve med prebivalci; doslej je bilo naštetih 100 mrtvih in 235 ranjenih.

Zadeti od naših lovcov so trije napadajoči stroji treščili na tla pri Sassariju, v okolič Maraninesa ter na vzhodnem delu otoka San Pietro. 12 letalcev, ki se je spustilo s padali, je bilo zajetih.

Ob obali Catanije je padel v morje en Spitfire, zadet od nekega našega bombnika.

Rim, 18. febr. AS. Končno ugotovljeno število žrtev zadnjega letalskega napada na Milan je naraslo na 85 mrtvih ter 422 ranjenih, od tega 200 bolj ali manj hudo ranjenih, ki so jih spravili v mestne bolnišnice. Imena mrtvih in ranjenih bodo objavljena v mestnih dnevnikih.

Za večji žitni pridelek v goratih predelih

Rim, 18. febr. AS. Zveza poljedelcev je, nadaljujoč svoje prizadevanje za povečanje žitnih pridelkov v goratih pokrajinah, kjer je bil doslej pridelek nizek in da bi se za leto 1943/44 zagotovila čim večja razpoložljivost izbranega semenskega žita za gorske predele, v sporazumu s poljedelskim ministrom sklenila, da se bodo povečale pobude za doseg stvarnih uspehov na tem področju.

Poljedelsko ministristvo je zato poslalo okrajnim in pokrajinskim poljedelskim inspektorjem okrožnico, naj odrede za zagotovitev čim večje razpoložljivosti izbranega semenskega žita za gorske pokrajine, da se tudi to leto poveča izbor izbranih semen za gorske pokrajine tako, da bo v določenem času možno ugoditi prošnji pridelovalcev za oprostitve oddaje in za podelitev semen. Tudi zveza poljedelskih združenj je naročila svojim združenjem, naj vsaka nudi poljedelskim inspektorjem vsako možno sodelovanje pri dobavi takih vrst žita, ki so posebno prikladna za gorske predele in naj se sporazumejo s poljedelci na ta način, da se bodo obvezali upoštevati tehnična navodila kmetijskega inspektorata ter izročili tak pridelek, kadar bo to odredil isti inspektorat. Rok za vložitev prošnje za nadzorstvo nad pridelkom in svrhu oprostitve oddaje pridelka zapade 30. aprila in je zato potrebno, da poljedelci, ki žele uživati omenjene ugodnosti poljedelskega ministristva, to upoštevajo. Tesno sodelovanje vseh organizacij, ki imajo za cilj poljedelski napredek dežele, bo tudi to leto omogočilo željene uspehe tako, da bo zagotovljen čim višji žitni pridelek v goratih predelih in da se bo povečal prispevek teh predelov za prehrano prebivalstva gorskih krajev in vse države. Odveč je pripomba, da je pomnožitev žitnih pridelkov v goratih pokrajinah v tem času izredne važnosti bodisi v pogledu prevoza, kakor tudi v splošnem okviru ljudske prehrane.

Ogorčene borbe med Azovskim morjem in Orelom

Sovjetski umik pri Novorosijsku - Sovražni sunki pri Kursku in Ladoškem jezeru odbiti - Angleška podmornica potopljena pred norveško obalo

Hitlerjev glavni stan, 18. februarja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V zapadnem kavkaškem gorovju in na prostoru Krasnodara so ostali sovražni-kovski napadi povsod brez uspeha.

Pri lastnem napadu južno od Novorosijska je bil nasprotnik vržen nazaj na obalo.

Med Azovskim morjem in na prostoru jugovzhodno od Orela trajajo ogorčene borbe dalje.

Mesto Harkov so naše čete po načrtnem razdejavanju vseh za vojno važnih naprav izpraznile. Južno od mesta so nemške oklepne sile v protisunko razkropile sovražni polk. Letalstvo je na prostoru okrog Harkova uspešno napadalo sovražnikove napadalne oddelke in kolone na podhodu.

Sovražnikov sunk na prostoru severno od Kurska se je izjalovil z visokimi izgubami za nasprotnika.

V obrambni bitki jugovzhodno od Ladoškega jezera so naše čete zavrnile vse brez-uspešne poskuse Sovjetov, da bi vdrl v nemške postojanke. Sovražnik je izgubil tukaj nadaljnjih 38 oklepnih voz in je imel težke krvave izgube.

V severni Afriki se je uspešno nadaljevala pred dnevi začeta napadalna akcija. Oddelki letalstva so posegali v borbe na kopnem ter povzročili sovražniku občutne izgube težkega orožja in motoriziranih vozil.

V vodah zapadno od Alžira je potopil oddelk nemških bojnih letal 8000 tonski prevozni parnik in poškodoval še druga enake velikosti z bombnimi zadetki.

V Egejskem morju so nemški lovci izmed 3 torpednih letal sestrelili 2, tretje pa tako težko poškodovali, da je računati z njegovo izgubo.

Pred norveško obalo je neka obalna baterija vojne mornarice z bombnim zadetkom v polno potopila sovražno podmornico, ki je skušala brez uspeha napasti naš konvoj.

Nekatera angleška letala so zadnjo noč pri vzmetirajočih poletih nad zapadno Nemčijo brez načrta odvrgla nekaj bomb.

Hitra nemška bojna letala so podnevi prese- netljivo napadla obalne kraje na jugu in jugovzhodu Anglije, kakor tudi stražne ladje v obalnih vodah.

Berlin, 18. februarja. AS. Novice, ki so pri- spele pretekle noč iz vzhodnega bojišča, potrjujejo, da so poskušali boljševiki skozi dva dni, uporabljajoč močne tankovske sile, vdreti v nemški osek na mostišču v Kubanski pokrajini. Navzlic slabim ozemeljskim razmeram, ki so kaj neugodne za napadalec, so hoteli boljševiki vdreti v nemške postojanke in poslali v boj štiri obojne divizije in štiri pehotne brigade ter eno močno tankovsko skupino. Ta poskus pa se je izjalovil vsled trdnega odpora nemških čet, ki so večino napadalec odbile, druge pa razpršile. Samo na neki točki tega odseka so na bojišču našli 1300 sovjetskih mrtvecev. Sovražnik vztraja tudi s svojimi napadi pri Novorosijsku. Nemški strmoglavci so učinkovito bombardirali sovražne utrdbe v divjih skat'natih odsekih jugovzhodno od tega mesta. Druge skupine bojnih letal so v zaporednih valovih na vso moč bombardirale sovražno to- pnišče in zbirališča sovražnih čet. V doneški kotli- ni, kjer je poskušal sovražnik obkoliti nemške čete pri izvajanju določenih premikov, je pri svo- jih napadih zgubil 19 tankov. Na jugovzhodnem odseku Ilmenskega jezera so danes zjutraj poročali o bojih na nož v nekaterih krajih, v katere bi rad vdrl sovražnik. Na tem odseku so nemški lovci večeraj zbili 12 sovražnih strojev, čeprav je bilo vreme zelo slabo in neugodno za boje.

Berlin, 18. februarja. AS. Iz pristojnega vira se je izvedelo, da je bilo od 12. januarja naprej južno od Ladoškega jezera uničenih 605 sovjet- skih tankov, katerim je treba dodati še drugih 33 tankov, ki jih je onesposobil neki bataljon nem- skih strelcev.

Napor vseh nemških sil bo strl Sovjete

Berlin, 18. februarja AS: V zvezi z boji na vzhodnem bojišču, zlasti pri Harkovu pripominja, glasilo nemških oboroženih sil »Börsen Zeitung«, da se je sovražniku posrečilo vdreti v mesto Harkov, ki je postal predmet njegovih največjih na- porov in tako središče bitke na vzhodu. Nismo po- klificani ugotoviti o verjetnih bodočih razvojih, je pa naša stroga dolžnost, opozoriti vsakega našega po- sameznega bralca, da se bo vojnemu delovanju naših junaških vojakov moral pridružiti še večji napor notranje fronte, kajti država mora biti spo- sobna uspešno premagati sedanjo preizkušnjo. So-

Spori o Beveridgejevem načrtu

Stockholm, 18. februarja. AS. O seji angleške spodnje zbornice, na kateri so govorili o znanem socialnem načrtu lorda Beveridgea, je londonski dopisnik švedskega lista »Aftonbladet«, ki je bil navzoč na seji, napisal sledeče:

Ta Beveridgeov načrt, ki naj bi zagotovil brit- tanskemu ljudstvu po vojni boljše socialne pogoje, je in bo ostal vzrok burnih sej Razburjenje se je sprožilo, ko je John Anderson izjavil, da je vlada pripravljena v bistvenih točkah sprejeti Be- veridgeov načrt, vendar pa je treba načrt neko- liko omiliti. Takoj so se dvignili in odšli iz zbor- nice nekateri delavski poslanci in se sestali v po- sebnih sobi. Tam so sestavili spomenico, v kateri je bilo rečeno, da je delavska stranka v parla- mentu zelo nezadovoljna s stališčem vlade. Posle- dica tega koraka je dvojna, kajti delavska stranka

Berlin, 18. februarja. AS. Skupina severno- ameriških bombnikov je pri dnevnem napadu na neko pristaniško mesto ob francoski atlantski obali izgubila 8 strojev. Napadi nemškega letal- stva pa so bili večeraj z velikim uspehom usmer-jeni na neko pristanišče v južni Angliji.

Madžarske čete so se utrdile na novih postojankah

Budimpešta, 18. febr. AS. Uradno poročilo o bojih na vzhodnem bojišču poroča, da so madžar- ske čete južnozahodno od Voroneža končale s

predvidenimi premiki. Pri tem se jim je posrečilo izveči se iz sovražnega območja. Pretekli teden so madžarski oddelki prestali zelo hude boje. V tej obrambni bitki so madžarske oklepne divizije za- dale sovražniku izredno težke izgube. Madžarskim četam se je posrečilo premagati razne težave vseh vrst in se izmakniti iz poskušene sovražnikove obkolitve. Na nekaterih točkah so madžarske čete z napadom na nož razpršile sovražnika, ki je sku- šal stisniti glavino madžarskih sil. Madžarske divizije so se zdaj utrdile na določenih novih po- stojankah. Na ugodnejših položajih madžarske čete nadaljujejo z boji, zadržujejo sovražnika ter mu zadajajo težke izgube.

Delo italijanskih prevoznih letal na vzhodu

Rim, 18. febr. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani na vzhodnem bojišču popisuje prispevek italijanskega letalstva pri borbi v Rusiji v zadnjih tednih. Poleg lovskih letal, bombnikov ter ogledni- škkih letal, ki delujejo nad sovražnim ozemljem, so igrala zelo važno in koristno vlogo tudi prevozna letala, katere so vzdrževala zvezo med ogroženimi ali obkoljenimi četami v prvi bojni črti ter med zaledjem. Zelo številni so smeli in junaški nastopi, ki so jih opravila prevozna letala. Premagala so najrazličnejše težave, katere so povzročali mraz, snežni viharji, besne burje in čisto tudi tako gosta megla, da se ni nič videlo. Pogumno so šla na de-

lo ter so brez prestanka preskrbovala umikajoče se ali oblegane sile. Kadar ni bilo mogoče pristati, so letala spuščala žive, strelivo in zdravila iz nizke višine; kadar pa so mogla pristati, so pre- vzemala na krov ranjence ter se zopet dvignila. Ce- stokrat so bila letališča, kjer bi morala letala pri- stati, prizorišča divjih bitk. Vse to delovanje pa je še poleg tega ves čas oteževalo močno sovražni- kovo delovanje bodisi iz kopnega, bodisi iz zraka. Mnoga prevozna letala so se vrnila poškodovana, nekatera pa se tudi niso več vrnila. Toda kljub temu so posadke stalno posegale v bitko do skraj- nih meja svojih zmoglosti.

Položaj na vzhodnem bojišču

Berlin, 18. febr. AS. Najvažnejši dogodki na vzhodnem bojišču so: nadaljevanje premikov, za- ukazanih od nemškega vrhovnega poveljstva v doneškem kolenu, besnijo sovjetski napadi južno od Harkova ter severno od Kurska in obnova sovjetske ofenzive južnovzhodno od Ilmenskega jezera.

V doneškem kolenu so bili precejšnji boji. Premiki nemških divizij na določene postojanke se v redu nadaljujejo, ne da bi jih mogel sovra- žnik motiti ali preprečiti. To je reden pohod vseh kolon z vsem njihovim gradivom in edino kar jih ovira, je ruska zima. Najboljši dokaz za to je dosledna izpraznitev naseljenih središč. Tudi del civilnega prebivalstva iz izpraznjenih vasi in mest se je raje odločil za odhod, da bi zopet ne padel pod bojiševiški jarem. Stotine letal ščitijo strateški umik. Sovjetsko letalstvo nastopa le v bitki za Harkov. Na to industrijsko središče je izvedel sovražnik koncentriran pritisk. Rdeče po-

veljstvo je nagrmadilo severnovzhodno in južno- vzhodno od mesta velikansko silo, ki grozi pri- tiska na mesto. Nemške čete pa so z junaško zagrizenostjo od dneva do dneva vztrajale navzlic številni premoči napadalec. Kakor poročajo vo- jaški veščaki, bi dolg odpor v tej postojanki ne bil niti koristen niti zaželen, ker ima nemško po- veljstvo drugačne načrte.

Na severu se je znova razbelsela bitka blizu Ilmenskega jezera. Po daljšem odmoru, ki so ga sovražniki izrabili za preureditev razbitih oddel- kov, so zbrali nova napadalna sredstva ter prešli v napad na nemške postojanke. Napad se je začel z močno topniško pripravo in s peklenskim letal- skim bombardiranjem. V Berlinu pravijo, da bi Rusi radi predrl nemško črto južnovzhodno od Ilmenskega jezera, da bi nato lahko z velikimi silami posegli v veliko bitko, ki poteka bolj proti severu med Volhovem, Ladoškim jezerom in Le- ningradom.

Prostor ni več sovjetski zaveznik

V treh mesecih so Sovjeti zgubili 600.000 mož

Berlin, 18. februarja. Nemški tisk piše o mu- haeti zimi na vzhodu, kjer se približuje veliko de- ževje, ki bo zelo ugodno za nemške divizije. To zimo ni bilo polarnega mraza s 40 ali 50 stopinja- mi pod ničlo. V nekaterih stadij, ki so znane kot najbolj mrzle v Evropi, termometer nikdar ni pa- del pod 20 ali 25 stopinj pod ničlo. Sploh je leto- snja zima zelo muhasta. Predvčerajšnjim se je na primer začel taliti sneg na celim bojišču od Dona do Leningrada. Ponoči je bilo nekaj stopinj pod ničlo. Večeraj pa je nenadoma padel toplomer pri Taganroku, kjer je povprečno 4 stopinje pod ničlo, na 20 stopinj pod ničlo. Meteorološki veščaki so mnenja, da se z velikimi koraki bliža pomlad. Ravno to je prišlo Sovjetem, da na vso moč in kar najhitreje stavijo vse na kocko. Velikanske napore sovražnikove je nemško vrhovno poveljstvo obrez- uspešilo tako, da je izigralo proti njemu karto, ki ga najbolj razorožuje: neskončna obširnost pro-

stora, ki so ga preje zasedle nemške in zavezniške sile. Prostor, ki se je med nemško ofenzivo boril s Sovjeti proti Nemcem in je rdeče rišil katastrofe, se zdaj bori na nemški strani proti Sovjetom.

List »Nachtausgabe« piše, da se nemško vr- hovno poveljstvo proti masovnim sovjetskim napa- dom zelo izdatno in po mili volji poslužuje pro- stora, ki mu omogoča uravnovešanje sil ter razbli- njenje vseh sovražnih uničevalnih poskusov. Zase- den prostor je tako ogrožen, da si lahko dovolijo kar največje premike. Važno je edino to, da se ohrani nedotaknjena armada. Obrambna elastična taktika je ohranila vzhodno armado popolnoma ne- dotaknjeno, dočim so sovjetske armade pretrpele strašne izgube. Nemški vojski kritiki cenijo, da so imeli Sovjeti 200.000 mrtvih na mesec, torej pri celi ofenzivi skupno 600.000. V resnici so te izgube še mnogo višje. »Nachtausgabe« nato poroča, da bodo 15. marca končane priprave za civilno mo- bilizacijo. Tedaj bodo mogli milijoni Nemcev ter drugi milijoni zavezniških držav, kjer so v teku enaki ukrepi, začeti kovati orožje, ki je potrebno na vzhodnem bojišču. Med tem časom bodo morali nemški in zavezniški vojski vsakekor prestati nove trde izkušnje, ki pa jih bodo vedeli premagati. Pa tudi za sovražnika ni nobenega dvoma, da so v letošnji veliki zimski bitki nemške in zavezniške divizije nudile sovjetskemu valjarju mnogo večji odpor, kakor pa so ga predvidevali načrti sovjet- skega poveljstva.

Amerikanci bi radi preprečili zmago Sovjetov

Rim, 18. februarja AS. Zaveznike Sovjetov za- čenja skrbeti morebitna boljševiška nevarnost za- radi kake ruske zmage. Znani ameriški časniki Arthur Crook je objavil v listu »New York Times« članek, v katerem trdi, da se ameriški vojski vo- ditelji upirajo zahtevam civilistov po zmanjšanju števila ameriške vojske, češ da to število ne sme znašati manj kakor 11 milijonov mož, to pa zara- di tega, ker ti vojski voditelji hočejo, da mora imeti ameriška vojska po vojni enako številno moč kakor ruska vojska. Da se po koncu sedanje vojne prepreči nov spopad in ohrani mir, je po- trebno, da ohranijo Združene države izredno vo- jaško silo, ki bo stala ob boku zastopnikom, po- slanim na mirovno konferenco. Neizogibno po- trebno je, da preprečijo, dokler je čas, zmago Rusije, ki bi obvladovala Evropo ter narekovala svoje postave evropskim narodom. Po vojni bo Evropa dosti bolj potrebvala močnega ameri-škega orožja kakor pa plameneti govori kak-kega Henryja Wallaceja, končuje članek.

»Čitaj in širi Slovenca!«

Eksc. Visoki komisar pregledal važne zdravstvene in socialne ustanove v Ljubljani

Ljubljana, 18. februarja.

V sredo dopoldne je Eksc. Grazioli nadležal obiske in preglede po nekaterih ljubljanskih zdravstvenih in socialnih ustanovah, da se prepriča o njih delovanju in da na navodila za nadaljnje delo. Eksc. Visokega komisarja so spremljali pokrajinski zdravnik pri Vis. komisariatu dr. Balestrieri, major Bassoni od Kr. karabinjerjev in drugi odličniki.

Med gluho mladi

Prvi obisk Eksc. Grazioli je včeraj veljal gluho mladi, ki ima svoj dom na Zaloški cesti. Pred poslopijem so ga sprejeli upravitelj zavoda in uslužbenec. Upravitelj g. Dermalj je Visokega komisarja pozdravil tudi v imenu nastavljenec in se mu zahvalil za pomoč in umevanje, ki ju je od vsega početka izkazoval gluho mladi. Nato je z jednatimi besedami orisal delo in pomen te ustanove, kjer se vzgaja mladi, ki živi v tišini in se večkrat lahko izraža le z znaki.

Eksc. Visoki komisar se je prijazno zahvalil za pozdrav in je ugotovil, da se bo tudi v bodoče zanimal in po možnosti pomagal tej tako človekoljubni ustanovi. Nato se je visoki gost podal v poslopje, kjer ga je pozdravila gluho mladi in mu podarila šopek cvetja in zgodovino zavoda. Eksc. Grazioli se je prijazno zahvalil, nakar so mu gojenci izrazili svojo hvaležnost za pozornost, ki jim jo izkazuje. Visoki komisar je nato obiskal vse prostore ustanove, ter se je zlasti zanimal za učne metode. Obiskal je tudi učilnice med poukom gojenk in gojencev, s katerimi se je zadržal v prijaznem razgovoru. Podrobno se je zanimal za vprašanja, ki zadevajo gluho mladi, ter se je razgovorjal z upraviteljem in nastavljenec o delu, ki ga vrši gluho mladi s tolikšno ljubeznijo. Pred odhodom je Visoki komisar daroval 10.000 lir za najpotrebnejše gojence in gojence, nakar je prisrčno pozdravljen zapustil ustanovo. Od tu se je podal v Higieniski zavod.

V Higieniskem zavodu

Pred vhomom v poslopje je visokega gosta sprejel šef zavoda dr. Pire, ki ga je vladno pozdravil in mu podal kratko poročilo o delovanju, razvoju in potrebah zavoda, nakar si je Visoki komisar natančno ogledal vse prostore in se zlasti zanimal za mnoge načrte, ki zadevajo vprašanja razširitve zavoda ter številne kemične delavnice. Eksc. Grazioli je med ogledom naprav pazljivo poslušal razlage zdravnikov in pokazal vsestransko razumevanje za še neresena vprašanja. Po ogledu prostorov glavne stavbe si je ogledal še skladišča na vrtu, nakar se je za sprejem prijazno zahvalil in poslovil.

Iz kulturnega življenja

Klavirski koncert E. Dernovškove

Emilija Dernovškova je imela do svojega letošnjega nastopa v Ljubljani samo en koncert, pa se zdi, da ima še svoje občinstvo; vsaj tako bi človek sklepal po lepi udeležbi na zadnjem koncertu. Pianistinja je pa tudi opravičila pričakovanje, ki so jih v njeno igro stavili poslušalci. Spored sam kot tudi izvedba sta bila na lepi umetniški višini. Na prvem mestu nam je zaigrala Martuccijsvo tarantelo op. 44-6, bolj na živem ritmu kot na čustveno poglobljenost preračunano skladbo. Naproti pa Sukovih pet poetičnih pesmi prevaja deloma tiha zasanjanost, deloma se v njih skladatelj po mili volji poigra s svojo živahno fantazijo. Svojske značilnosti pokaže De Fallova Baskovska fantazija. Chopinove značilnosti pozna vsak kolikšaj razgledan poslušalec. Umetnica nam je zaigrala njegov Impromptu op. 36 v fis-duru in valček op. 69-2 v h-molu. Za konec smo slišali še Lisztovo programsko mišljeno skladbo »Po čitanju Danteja«, ki jo pa lahko tudi dojemamo v smislu čiste glasbe. Tudi ta skladba nosi vse posebnosti svojega avtorja od tehničnih izraznih sredstev pa do romantične razširjenosti.

Vse te skladbe je Dernovškova podala z živim razumevanjem za njih glasbene svojosti. Njena igra je čista, prozorna, tehnično dovršena; ogiblje se sentimentalnosti v izrazu; vse njeno igranje je izraz njene zdrave glasbene narave. Razveseljivo je tudi dejstvo, da poleg svojega pedagoškega udejstvovanja dobi še čas za koncertiranje, za kar je treba močne volje in veliko duševnega vzpona. Priznanje, ki ga ji je v tej ali oni obliki dalo občinstvo, naj ji bo vzpodbuda k nadaljnjemu delu.

M. T.

Popravek in opravičilo. Ocena univ. prof. Svoja o Sv. Avgušina Izbranih spisih IX. zv., ki jo je prinesel Kulturni obzorik 18. febr. t. l., je prišla po neizgovornih napakami. Sicer so te večine take vrste, da se dajo pri branju popraviti (na pr. prevedni, kritični, vstajanje, prevaialcu itd.), za napako »publikacija« za »publikacija« pa čutimo dolžnost, da se opravičimo tako pisec ocene kakor tudi pisatelju knjige in vsem bralcem referata.

Iz vzrokov vojne nastaja orožje miru

POT POLITICNE MOCI PETROLEJA

Patino je bil leta 1903 prodajalec v majhni trgovini Nemea Fricka v Cochabambi. Odjemalec te trgovine, neki Portugalec z mnogimi dolgov, mu je ponudil službo v podjetju za iskanje cina, hotel pa je, da mu zato črta 200 dolarjev njegovega dolga. Patino je na to pristal in opustil mesto prodajalca v trgovini. Dve leti je preživel v ledenih kordiljerskih hribih in borno živel. Kmalu pa je postal njegovo najdišče — Salvadorski rov — eno izmed najbogatejših. Patino ni prodal nič, čeprav so mu Amerikanci ponujali za njegov rov mastne milijone. Delal je dalje in ni postal samo poslanik svoje dežele v Parizu, Simon Patino je vladal vsej bolivijski industriji cina. Postal je eden izmed gospodarjev kovine, ki je nepogrešljiva tako v mirnem kakor v vojnem času.

Tako je postal Patino s srečo, kakršno je imel, s svojo energijo, s svojo odločnostjo gospodar glavnega izvoznega blaga Bolivije — cina in s tem gospodar državnih finan ter gospodar sreče velikega dela bolivijskega ljudstva. Toda, njegovi gospodje pa so bili zopet ameriške banke v prvi vrsti, v drugi pa Angleži in Holanci, ki so določevali ceno cina.

Patino ni prodal svojih rogov, potreboval pa je denarja, da je mogel urediti svoje rove. Denar je dobil v Ameriki. Njegovo podjetje je trpelo zaradi pomanjkanja prometnih sredstev, zaradi denarne stiske vlade, kakor vsa druga podjetja. Tako je Patino moral

Pomen najmlajše zdravstvene ustanove — zavoda za pobijanje rakastih obolenj

Po ogledu higieniskega zavoda je Visoki komisar s svojim spremstvom odšel v Lipičevo ulico, kjer se nahaja zavod za raziskovanje in pobijanje novotvorb. Visokega gosta je sprejel in pozdravil ravnatelj dr. Leon Šavnik ob navzočnosti vseh zdravnikov. Nadalje je zaprosil Visokega komisarja, naj tolači Nj. Velicanstvu Kralju in Cesarju izraze vdanosti, kakor tudi preudane pozdrave Duceju in fašistični vladi, katere predstavnik v naši pokrajini je Eksc. Visoki komisar. Potem je upravitelj Zavoda poudaril, da se ta zavod ne more ponašati z dolgotrajnim delovanjem. Ustanovljen je bil v bednih okoliščinah in je bilo pomanjkanje sredstev nadomeščeno z brezprimernim idealizmom in delavnostjo zavodovega oseba ter z darovi zasebne iniciative. Kljub temu je zavod dobro vršil svojo nalogo. Zlasti bo ime prvega vodje, pokojnega doc. dr. Josipa Cholewa, za zmeraj povezano z zavodom za raziskovanje in pobijanje novotvorb. Ravnatelj se je nato zahvalil Ekscelenci, ker je zavod imenoval po velikem pokojniku. Na ta način bo na najboljši način ohranjen spomin nanj. Znano je, je nadaljeval dr. Šavnik, kako ogromno delo je bilo izvršeno v naši pokrajini na polju zdravilstva, odkar je pod vašim plemenitim in umnim vodstvom. Svoje besede je zaključil s prošnjo, da bi Eksc. Grazioli tudi v bodoče posvečal tako veliko skrb in zanimanje Zavodu za pobijanje raka ter se je toplo zahvalil za današnji obisk, ki je sam po sebi jamči za bodočnost zavoda.

Visoki komisar se je upravitelju zavoda ljubeznivo zahvalil za pozdrav in izraze hvaležnosti ter je izrazil svoje zadovoljstvo nad delom zavoda. Poudaril je važnost ustanove, ki je, čeprav je še tako mlada, zaradi resnosti dela znana tudi izven ožjih meja. Dodal je, da je imel največ zaslug zanj pokojni dr. Josip Cholewa in da je prav zaradi tega odredil, da se zavod imenuje po velezaslužnem pokojniku, da se tako vsaj nekoliko počasti njegovo neprecenljivo delo v borbi proti tako nevarni bolezni, kakor je rak. Nato je zagotovil, da se bo tudi nadalje zanimal za delovanje tega zavoda. Potem se je prijazno razgovorjal z zdravniki in se zlasti zanimal za najvažnejša vprašanja zavoda. Sledil je obisk vseh bolniških prostorov, kjer je Eksc. Grazioli stopil v stik z bolnicami in bolniki ter jim želel skorajšnje okrevanje. Ogledal si je tudi vse ostale prostore, sobo, kjer hranijo svinčen zaboje z radijem, svinčene celice, kjer so nameščeni najsodobnejši aparati za obsevanje, laboratorije, operativno dvorano, sobe za poizkuse itd.

Pred odhodom je Visoki komisar iz svojega posebnega sklada daroval 20.000 lir za kritje najnujnejših potreb ter je še enkrat ugotovil, da bo

v vsakem pogledu upošteval potrebe te vevlačne ustanove, prav tako glede prehrane. Primarij dr. Šavnik je izrazil zahvalo vseh za plemenita prizadevanja. Nato se je prijazno pozdravil z vsemi in zapustil zavod, ki napravi na vsakogar najboljši vtis.

Obisk v protezni delavnici

V isti hiši ima svoje prostore pod isto streho tudi protezna delavnica, kamor je nato odšel Eksc. Grazioli. Visokega gosta je sprejel in pozdravil vodja delavnice s kratkim nagovorom. Visoki komisar se mu je prijazno zahvalil in se je razgovorjal z vojnimi invalidi, ki so v delavnici uslužbeni. Zanimal se je, kje je bil kdo ranjen, prav podrobno pa se je zanimal za njihovo sedanje stanje, nato si pa ogledal delavnice z zanimivimi stroji. Po podrobnem ogledu teh naprav in poročilu o stanju delavnice se je visoki gost prijazno poslovil in se odpeljal proti šolski polikliniki na Aškerčevi cesti.

Šolska poliklinika

Pred novim poslopijem šolske poliklinike je Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino sprejel in pozdravil šef ustanove z vsemi zdravniki. Eksc. Grazioli se je podrobno zanimal za potrebe šolske poliklinike in je obljubil svojo nadaljnjo naklonenost. Ogledal si je vse prostore, ki so najsodobnejši, saj je bilo poslopje šolske poliklinike na Aškerčevi cesti zgrajeno tik pred sedanjo vojno. Med drugim je obiskal tudi dietično kuhinjo, kjer se hrani boleha mladi. Ljubezno se je razgovorjal z zdravniki in otroki, nakar se je živahno pozdravljen poslovil.

Pomembno socialno delo občinske podporne obednice

Okrog dvanajste ure je Eksc. Visoki komisar s spremstvom prišel pred obednico občinske podporne urada v Šiški. Tamkaj so ga sprejeli predsednik Pokr. podporne zveze comm. dr. Giorgio Gatti, predsednik obč. podporne zveze senior Campana in drugi sodelavci. Visoki gost je stopil v obednico prav v trenutku, ko so začeli razdeljevati obed. Prostrana obednica je bila nabit polna. Eksc. Grazioli se je živo zanimal za hrano in je tudi pokusil jed, nad katero je izrazil svoje zadovoljstvo. Zlasti se je zanimal, kaj obsega vsakodnevni obrok in kakšen je kruh, ki ga dobe oskrbovalci. Potem je stopil v stik z oskrbovalci in se zanimal, če so s hrano zadovoljni. Pred odhodom je Visoki komisar dejal, da ta podpora ni miloščina, zato ne sme nihče, ki podpora prejema, čutili ponižanja, ker je to socialni doprinos k skupnosti človeške vzajemnosti.

Zato morajo biti obdarovanci hvaležni Duceju. Končno je še dodal, da iskreno želi vsem, da bi se njih položaj zboljšal in bi se jim nikoli več ne bilo treba zateči k občinskemu podpornemu uradu, in je izrazil željo, da ne bi v boljših razmerah pozabili revnih in da bodo takrat podpirali to človekoljubno akcijo.

Po teh besedah, ki so bile takoj prevedene v slovenščino, so vsi prisotni vetali in se toplo zahvalili in rimsko pozdravili. Nato je Eksc. Emilio Grazioli, prisrčno pozdravljen zapustil obednico in vidno razpoložen zaključil vrsto svojih obiskov.

Uvedba rabe taksnega papirja z vodnim tiskom

(Nadaljevanje)

Člen 14. Stalna taksa po tar. post. 16 taksne tarife bivše Jugoslavije za pogodbe ali občna pooblastila, njih preklic ali odpoved, ko se je pooblastilo sprejelo, se zvišuje na 20 lir. Taka se plačuje tolikokrat: a) kolikor je pooblastitelj ali oseb, ki so pooblastilo preklicale, če niso družbeniki, sodečisti ali solastniki stvari, na katere se nanaša pooblastilo; b) kolikor je pooblastilencev pooblastilnih, preklicanih ali odpovedujočih, če imajo ti pravico nastopati ločeno drug od drugega. Posebna pooblastila morajo biti tako v izvršniku kakor v prepisu pisana na taksnem papirju po 12 lir za vsako polo, ne plačuje se pa zanje zgoraj navedena stalna taksa.

Člen 15. Sorazmerna taksa po tar. post. 18

Ujeti in ubiti komunisti

V soboto, 13. februarja je bil zajet v Biču pri St. Juriju zloglasni partizanski priganjač Stojan Suligaj, s partizanskim imenom »Jope«. Suligaj je bil zgubljen študent. V poliški okolici je organiziral partizanstvo. Zanj je značilno, da je stalno pri vseh sestankih držal revolver v roki, kadar je govoril. Pri njem so dobili puško in revolver ter točen seznam 28 žrtev, ki jih je sam sodil ali sam ubil. Ko je videl, da je zajet, se je sam ustrelil v glavo. Pri Vrhniku je bil nedavno prijat sloviti rabelj z enakim imenom, namreč Suligaj Emil, doma iz Blatne Brezovice. Ta zver v človeški podobi je po lastni izjavi na najbolj okruten način pomoril okrog sto ljudi. Sedaj je v rokah pravice.

V Beli krajini je padel v boju Stanko Bajuk, akademik iz Drašičev, najvnetejši propagandist komunizma okrog Gorjanecv.

Tako padajo kakor po neizprosnem zakonu logike voditelji in rablj iz Osvobodilne fronte. Tudi tisti, ki so še ostali, dobro vedo, da jih čaka enak konec.

taksne tarife bivše Jugoslavije za pogodbe o posojilu, zadolžnice o denarnih vsoh, plačilne obetnice, izposojila, posojilne obetnice, otvoritve kredita, priznanja dolga ipd. se zvišuje na 1% zneska obveznosti ali kreditov, ne glede na obrestnost.

Člen 16. Sorazmerna taksa po tar. post. 24 veljačje tarife bivše Jugoslavije za zakupe in druge podobne pogodbe o zidanju, popravilih, vzdrževanju in za dobavne pogodbe, odstope ali za razvezo takih pogodb na odmeno se zvišuje na 3 lire za vsakih sto lir, ki se odmerijo po skupnem zneoku kosmatih cen ali odmen, dogovorjenih za ves čas, dokler traja pogodba. Pri odstopih takih pogodb se računa taksa na obroke stroškov in odmene, ki so niso potekali, kakor tudi na višjo odmeno, ki se je dogovorila za odstop. Tako odmerja davčni urad; plačati se mora z neposrednim vplačilom v gotovini pri tem uradu, pri čemer je treba predložiti izvršno pogodbo in položiti njen overjeni prepis.

(Dalje prihodnjič)

Ducejeva nagrada za rojstvo dvojčkov

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakonema Piškur Antou in Mariji Gabrovčec 14, občina Krka, in g. Ani Janežič por. Skubic ob priliki rojstva dvojčkov nagradi v znesku po 600 lir.

Izmena izrednega komisarja pri Rdečem križu v Ljubljani

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odloča:

Na mesto prvega kapetana zdravnika dr. Franca Bucerija se imenuje za komisarja pri Rdečem križu v Ljubljani kapetan zdravnik Italijanskega rdečega križa dr. Cattaneo Unkas.

Ta odločba stopi takoj v veljavo in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Obveznost poseka vzdolž zemljiškega poseka na ozemlju občin Kostanjevica—St. Jernej—Orehovica in Brusnice

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja:

Člen 1. Obveznost poseka po naredbi z dne 8. maja 1942-XX št. 87 se razširja nadalje na zemljiški pas vzdolž črte, ki poteka od reke Krke severovzhodno kraja Kostanjevica v južozahodni smeri čez ozemlje občin Kostanjevica—St. Jernej—Orehovica in Brusnice, v smislu planimetričnega načrta, ki ga obmeji vojaško oblastvo z znamenji, postavljenimi v naravi vprico predstavnikov prizadetih občin in ki se vrti v katastrski zemljevid, ta pa se razgrne na vpogled občinstvu pri uradih zadevnih občin.

Člen 2. Vzdolž črte iz člena 1. določijo vojaška oblastva notranji in zunanji rob pasu, ki naj se izseka na srednjo globino 300 m, kar se lahko zvoži ali razširi glede na potek tal in označijo to z znamenji, postavljenimi v naravi vprico predstavnikov prizadetih občin.

Člen 3. V 15 dneh od dne določitve potoke planimetrične črte pasu po načinu iz člena 1. se mora posekati ulica, globoka vsaj 30 metrov po črti, zarisani v naravi.

V 60 dneh od istega dne se morata dokončati posek in odvoz lesa z vse površine, ki jo zadeva obveznost poseka.

Člen 4. S posekom pridobljeni les morajo lastniki, kolikor je za to prikladen, obdelati v partijah po merah, ki jih določi vojaško oblastvo, kateremu se morajo te partije tudi ponuditi v nakup.

Člen 5. Nespremenjeno veljajo za posek pasu iz prednjih členov določbe, za kršitelje teh pa kazni iz navedbe z dne 8. maj 1942-XX št. 87, kolikor ne nasprotujejo predpisom te navedbe. Lastnikom, ki bi lesa ne obdelali in partij ne izročili vojaškemu oblastvu po prednjem členu 4., se les zapleni, kjer koli bi se našel.

Člen 6. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Razpust telesno-kulturnega društva »Atena«

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odloča:

Telesno-kulturno društvo »Atena« se razpušča in se mora njegova imovina po členu 25. pravil v desetih dneh izročiti ljubljanski občini, ta pa jo izroči Italijanski Liktorski Mladini v Ljubljani, ki joji v svojem področju tudi žensko telesno kulturo.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Izpred vojaškega sodišča

Vojaško vojno sodišče v Ljubljani je izreкло razsodbo proti Brodniku Jožetu, sinu Jožeta in Grive Neže, rojenemu v Gornjih Kamnicah 7. 11. 1915 ter istotam bivajočemu. Brodnik Jože je bil obtožen udeležbe pri komunističnih tolpah ter pri organizaciji, ki je imela namen prevreči politično, socialno in gospodarsko uredbo družbe. Bil je zato obsojen na dosmrtno ječo z vsemi pripadajočimi posledicami.

To obsodbo mora objaviti v izveščku in enkrat ljubljanski dnevnik »Slovenec«.

Po težki in dolgotrajni bolezni naju je za vedno zapustila najina srčno ljubljena hčerka - edinka

Marija Strikberger

dijakinja

Pogreb najine nepozabne hčerke bo v soboto, dne 20. februarja, ob 3 pop. z Zal, kapele sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Celovec, dne 18. februarja 1943.

Žalujoči: Marija in Albin, starši — in ostalo sorodstvo.

30

preskrbeti veliko denarja. Predstavljala je industrijo cina, najvažnejšo aktivno postavko v deželi. 31. maja 1922 je bila sklenjena pogodba med republiko Bolivijo in med Equitable Trust Company of New York — zaveznice Rockefellerjeve Chase Bank — vlada je dobila kredite in podpisala državno zadolžnico 33 milijonov dolarjev.

Leta 1908 je imela Bolivija še nepomembno industrijo cina, bila pa je tedaj tudi še brez dolgov v inozemstvu. Leta 1927 je izvozila v inozemstvo 3500 ton cina, imela pa je dolga 40 milijonov dolarjev v Ameriki. Bila je popolnoma odvisna od Wallstreeta, kajti pogodba z Equitable Trust si je zaradi varnosti zagotovila svoje koristi v pogodbi na poseben način. Člen IV. te pogodbe navaja v oddelku 2 sledeče:

- vse udeležbe pri bolivijski Narodni banki, najmanj pa 114.000;
- vse dohodke teh deležev;
- dohodke iz rudniških podjetij in koncesij;
- dohodke od vladnega monopola na alkohol;
- 90% dohodkov, ki jih dobiva vlada od tobačnega monopola;
- davek na družbe (podjetja), izvezni rudnike in banke;
- davek na čist dobiček bank;
- obrestni davek na hipoteke;
- davek na čist dobiček rudniških družb;
- vse uvozne carine;
- morebitno zvišanje uvozne carine;
- vse davke na izvoz.

Daje so si zagotovili varnost svojega denarja s tem, da je morala država kriti svoj dolg z državnimi železnicami, ki so morale služiti Equitable Trustu...

Kaj več ni ostalo. Od leta 1922 je bila Bolivija zakladni urad, torej podružnica Equitable Trusta Co v New Yorku.

Finančnemu gospodarstvu Amerikancev se je pridružilo še gospodarstvo tistih, ki so določali cene: torej Londona. Patino je bil v resnici gospodar cina v Boliviji, toda Holanci in Angleži so proizvajali kmalu več cina v Nizozemski Indiji kakor on. Danes proizvaja Bolivija le še tretjino svetovne proizvodnje, gospodarstvo nad izdelki iz cina pa ima Anglija. Poleg tega so mogli bolivijski cin topiti samo Angleži in Holanci. Kakor so se bali graditi petrolejski gospodje rafinerije v deželah proizvodnje petroleja, tako tudi gospodarji kovin niso delali vsega v eni deželi. Ves bolivijski cin so pretopili v Liverpoolu in Arnheimu in ga pomešali s cinovo rudo iz Nigerije.

Baje je bila ta ruda iz Nigerije nepogrešljiv dodatek, čeprav je pred vojno n. pr. Nemčija topila iz bolivijske cinove rude prav tak cin. Druga težava je bila v tem, ker Bolivija ni imela gorilnih snovi. Premog dobiva preko andske železnice iz Anglije. Premog doseže v Boliviji nedosežno ceno zaradi prevoza po najdražji železnici na svetu — angleška last — in ga morejo kupovati le najpremožnejši. Celo inozemska rudniška podjetja se poslužujejo drugih gorilnih snovi, ker je premog tako drag.

Ali je Bolivija rez brez premoga? Ne vemo, ker so veliki predeli dežele še neraziskani. Angleži sami se pa še najmanj trudijo, da bi ga našli. In petrolej?

Kot nadaljevanje argentinskih petrolejskih polj v Salta in Jujuj se vleče od meje, Rio Bermejo, vzdolž And bolivijska petrolejska pokrajina v dolžini skoraj 500 kilometrov in v širino 100 kilometrov. Pokrajina sega preko Santa Cruz tja do Beni pokrajine, znane po pridobivanju kavčuka in petroleja, ki teče izpod glinastega škriljavca tako čist, da gori v svetilkah ne da bi ga bilo treba čistiti. Že od nekdaj so ga nosili v glinastih vrših v Santa Cruz in že stoletja poznajo vrlee v okolici Buena Visita.

Drobne novice

Koledar

Petek, 19. svečana: Konrad, spoznavalec; Mansuet, škof; Gabin, mučenec; Julijan, mučenec.
Sobota, 20. svečana: Sadot, škof in mučenec; Eleuterij, škof in mučenec; Nil, škof in mučenec; Leon, škof.
Lunina sprememba: 20. svečana ob 6.45 ščip. Herschel napoveduje dež in sneg.
Dne 20. svečana bo delni lunin mrk, ki bo v Srednji Evropi viden. Začne se ob 5.03, konča pa ob 8.12.

Novi grobovi

† Ivan Brus. V visoki starosti 83 let je umrl v Ljubljani upokojeni poštni uradnik Ivan Brus. Blagega pokojnika bodo pospremili na zadnji poti iz hiše žalosti. Svetogorska 23, na pokopališče na Viču v soboto, 20. t. m. ob pol petih popoldne.
† Kornelija Škerbič. Umrla je v Ljubljani trafikantinja Kornelija Škerbič. Blago rajnico bodo pokopali v petek, 19. t. m. ob pol štirih popoldne iz kapele sv. Franciška na Zalah.
† Ivana Erjavce. V Višnji gori je umrla Ivana Erjavce, roj. Skubic, vdova po bivšem županu in bivšem oblastnem poslanca Jožetu Erjavcu. Rajnica je bila zgladna mati in je rodila 13 otrok, pušča 9 odraslih sinov. Pokopali jo bodo v petek ob 10 dopoldne na farnem pokopališču v Višnji gori.
Najrajnim sveti Večna Luč! Vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje!

Berite Gogoljeve

»Ukrajinske povesti«

Osebnosti

— Promovirani bodo na pravni fakulteti za doktorje prava kr. univerze v Ljubljani v soboto 20. februarja ob 12 gospodje: Stojan Cigoj, Marijan Hočevar, Aleksander Hrašovec, Dušana Jelenič, Anton Simenc — vsi iz Ljubljane, Cestitamo!

Prijatelju Krmecu Tonetu v slovo

Presunilo nas je, onemeli smo. Žalost nam je regla na srce. Ni Te več, dragi Tone, smo zvedeli. O, prijatelj, si mislil tedaj, ko smo se zadnjič videli, da se vidimo poslednjič. Nisi, saj nismo tudi mi. Odsel si po plačilo k Onemu, h kateremu pojdemo enkrat vsi. Umrl si daleč proč od nas. Tvoje oči so se zaprle za vedno v nemem iskanju znanih obrazov tvojih dragih. Ni jih bilo!
Usoda, prijatelj, je muhasta. V najlepših letih si moral končati. Prekrižala Ti je vse lepe načrte, ki si jih imel za bodočnost. Uresničilo se se Ti je sanje. Sedaj ne trpiš več, načrta so za Tebe izpolnjeni. Nas še vse to čaka.
Dragi Tone, globoko se nam je vtisnila v srce Tvoja podoba, podoba prijatelja, ki je šel pred časno tja, kjer mine vse zemeljsko trpljenje. Tvoj lep zglede zvestega prijateljstva, globoke vernosti in požrtvovalne človekoljubnosti nam bo vsem za vedno ostal v spominu kot vodilo na naši življenjski poti proti cilju, ki si ga Ti že dosegel.
Prijatelj, počivaj v miru in večna luč naj Ti svetli!
Tvoj prijatelj S. P.

Izšla je zanimiva brošura

KOMUNIZEM in njegov pravi obraz

Dobite jo po knjigarnah in prodajalcih listov. Stane le 4 lire.

— Sveta maša zadušnica ob obletnici smrti pokojnega predsednika Avgusta Praprotnika bo v frančiškanski cerkvi v soboto, 20. t. m., ob osmih.

— V spodbudo drugim. Ob smrti ge. Novak-Mravljetovala je darovala družina Fran Karpe namesto venca za revne družine Vincencijeve konseorence Karmelske Matere božje v Mostah 150 lir. Bog plačaj! Naj bo v podobnih primerih mnogo posnemalcev. Ta konferenca je v preteklem letu zbrala in razdelila revnim družinam nad 44.000 lir in ker je potreba velika, naj bi našla tudi mnogo dobrotnikov.

— Izgubil sem sveženj ključev v usnjeni torbici, opremljeni z naslovom lastnika. Oddati jih proti nagradi 200 lir v upravi »Slovenec«.
— Tretji red sv. Franciška vabi svoje člane in članice, da se udeležijo maše zadušnice za blagopokojno tretjerednico gospo Beato Simie. Maša se bo brala v torek, dne 23. februarja, ob 7 zjutraj v frančiškanski cerkvi pri glavnem oltarju. Plemenito pokojnico priporočamo članom v molitev.

Novi podlistek: Umorjeni »kanarček« bo začel izhajati te dni v »Slovencu«

Drobna ljubljanska kronika

Nakazovanje sira za trgovce. Prehranjevalni zavod Vis. komisariata za Ljubljansko pokrajino poziva vse trgovce z racionalizirani in kontingentiranimi živili v Ljubljani, da takoj dvignejo nakazila za sir v Gosposki ulici 12-1. Za razdeljevanje je treba poslati novga razglasa, ki bo objavljen v časopisih.

Nocojšnji klavirski koncert v mali filharmoniji dveranih bosta izvajali pianisti Silva Hrašovec in Marta Bizjak. Hrašovec-va bo izvajala v prvem delu koncerta skladbo, ki so jih napisali: Pescetti; Bach — Busoni; Brahms, Ravnik in Tajčević. Bizjakova ima drugi del koncerta s skladatelj: Alatti, Gorgni, Piek — Mangiagalli, Ciglič, Ostero, Profkofjev in Ravnik. Obe pianistki sta našemu koncertnemu občinstvu že dobro znani, njuno doseženo umetniško delo nam jamči tudi za umetniški uspeh nocojšnjega koncerta. Začetek bo točno ob pol 7 zvečer. Prodaja za knjigarni Glasbene Matice.

Na VIII. simfonijem koncertu se bo po daljšem prestopu izvajala v Ljubljani spet Fibičeva simfonijna pesem »Podvečer«. Delo je bilo napisano leta 1893, v čisto posebnih obliki simfonije idile, ki jo je uvedel v glasbo Fibič, ki je napisal več takih skladb. V njih se je združila mojstrovina ljubzen k naravi. Naslov dela namreč nam izraža v eni besedi celotni njegov okvir in razpoloženje, katero si poslušalec lahko sam v sebi dopolnjuje iz njenih čarobnih zvokov. Dolgo časa se je smatralo to delo samo za godbeno eliko narave, kar potrjuje posebno duhovita imitacija ptičjega petja v njenem srednjem delu V resnici pa vsebuje mnogo več intimitnega življenja skladateljevega, kakor nam pove naslov. Slika nam dogodek

— Zvišanje prejemkov nižjim državnim uslužbencem. Ko je bila v Službenem listu Ljubljanske pokrajine z dne 16. IX. 1942-XX, št. 331-74 objavljena vzporedna razpredelnica prejemkov bivšega jugoslovanskega osebja s prejemki italijanskega osebja skupin A, B in C v državnih službi, in so nato bile višjim uslužbencem izplačane »razlike za nazaj« v večjih ali manjših zneskih, so bili nižji uslužbenec v velikih skrbih in so bili vsi obupani, ker bi se jim morali dotakratni prejemki celo znižati in bi morali spresežke za nazaj celo vračati. Toda to določilo je bilo takoj nato popravišeno tako, da presežki za nazaj ni bilo treba vrniti, temveč da so prizadeti uslužbenec se naprej prejemali nezmanjšane dotakratne prejemke. Zaupajoč v naklonjenost fašistične vlade napram prebivalstvu Ljubljanske pokrajine in z vero v italijansko socialno pravičnost napram najpotrebnejšim so nižji uslužbenec potom svojega Združenja javnih nameščencev naslovili na Ekscelenco Visokega komisarja prošnjo s podrobno izdelanim predlogom, kako naj se objavljena vzporedna razpredelnica prejemkov bivšega jugoslovanskega osebja s prejemki italijanskega osebja popravi in dopolni, tako da bi se prejemki zvišali tudi vsem nižjim uslužbencem. Po nalogu Ekse. Visokega komisarja je bila ta prošnja s priporočilom poslana v Rim.

— Letošnji februar je razmeroma bogat dežja. Po vremenski zapisih je letošnji februar doslej zaznamoval le 5 deževnih ali snežnih dni, a prav veliko množino padavin, ko je padlo do 129,7 mm padavin Zelo suh februar je bil leta 1938 in 1939. Prvo leto je imel februar le 5 deževnih dni in 18,2 mm padavin, naslednje leto, 1939, pa tudi le 5 deževnih dni in 28,7 mm padavin. Leta 1940 je v februarju zaznamovalo 12 mokrih dni in 72,8 mm dežja. Zelo moker je bil februar leta 1941, ko je padlo v 12 dneh do 188,2 mm dežja, lani pa v 19 dneh do 89,3 mm dežja.

— Barometrov rekord. Letos zaznamuje barometer gotove dneve prav visoko stanje. V četrtek je letos barometer dosegel najvišje stanje, kakršno že kmalu ni zaznamovala vremenska kronika.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Porotne obravnave. Prvi teden v februarju smo imeli pri nas porotno zasedanje. Kot prvi je sedel na zatožni klopi nek Marij Peruzzato, doma iz okolice Trevisa. Obtožen je bil potvorbe porotnih listin, ker se je na mestnem uradu izdal za poročena, in tatvine, ker je svojo priležnost okradel. Obsojen je bil na 8 let ječe. — V četrtek 4. februarja se je pred poroto začela razprava proti Leopoldu Terčelju, staremu 47 let, doma iz Erzela, občina Gozde. Terčelj je bil obtožen, da je po premišljenem načrtu ubil svojega svaka Leopolda Kobala, tudi iz Erzela. Po precej razgibani razpravi, pri kateri je bilo zaslišanih mnogo pri, je bil Terčelj oproščen zaradi pomanjkanja dokazov. — Zaključek tokratnega zasedanja porotnega sodišča je tvorila razprava proti vojaku Alojziju Bruschi, doma iz Milana, staremu 24 let, da je smrtno obstrlel posestnika Josipa Spacapanu iz Valdirose, ki je poškodbam podlegel, in streljal na kmeta Viktorja Belingarja, doma tudi v mestni okolici, katerega pa k sreči ni zadel. Po kratki razpravi je bila zadeva oddana vojaškemu sodišču.

2 Gorenjskega

Koroški gauleiter je govoril Korošcem in Gorenjcem. Koroški gauleiter dr. Rainer je v petek, 12. svečana, po svoji vrnitvi iz Hitlerjevega glavnega stana, govoril v Beljaku vsem Korošcem in Gorenjcem. Gauleiter je najprej povedal, da je pred nekaj dnevi poročal Führerju v njegovem glavnem stanu, da bo Koroška delala in se borila z nezlomljivo zvestobo.

Nato je opozoril, da so doslej pre-mnogi razvajeni zaradi zmaga ostali brezbržni in brezskrbni, kakor da bi živeli v miru, kar je bilo krivično napram fronti, krivično do vseh delavcev in oboroževalni industriji in do kmetov. Do zdaj so se nekateri mislili na potrebe kulture, da, celo civilizacije, medtem ko je Stalin s samokresom in bičem gnal svoje ljudi na delo. Stalingrajske fanfare so predramile sedaj vse do zadnje gorske vasi, do zadnje koč, prodrla so do zadnjega tako ljubosumno varovanega kotička meščanskega filistrstva. Narod sedaj razume položaj, zato delavci sedaj prostovoljno in brezplačno delajo cele dneve za oklopnjake. Tudi koroško delavstvo tekmuje, da bi s prostovoljnimi delom doprinele svoj delež. Narod sedaj ne želi izravnanjih ukrepov, temveč radikalna dejanja in pripravljenost, dati vse. Gauleiter je nato govoril o obisku, ki ga je napravil z drugimi voditelji Stranke v Hitlerjevem glavnem stanu.

Po teh besedah so poslušalci viharno pozdravili. Gauleiter je nato pripovedoval, kako je Führer govoril in izrazil svoje neomajno zaupanje v zmago. Dalje je dal zagotovilo vsem voditeljem stranke, da v vseh teh hudih bojih

Italijanski protitankovski top na bojišču v Tunisu

V četrtek zjutraj se je barometer dvignil na 777,6 milimetra, dne 26. januarja smo imeli tudi primerno višino 776,1 mm. V sredo najvišja dnevna temperatura +3,6, v četrtek jutranji minimum +0,8. Zjutraj nekoliko oblačno.

— Razne nesreče na deželi. V Begunjah pri Cerknici je na cesti spodrsnila in si zlomila desno nogo posestnikova 15 letna hčerka Francka Svigelj. — 2 letna hčerka zasebnice na Rudniku Milena Verbiš si je zdrila v desno nogo šivanko, ko je nanjo stopila. — 1 letni delavec stinec Drago Lorbec se je doma v Zgornjem Kašlju poparil z vročo kavo po rokah in nogah. Vsi poškodovanci so bili prepeljeni v splošno ljubljansko bolnišnico.

Iz Logatca

Naročnino za časopise »Slovenec«, »Slov. dom«, »Domoljub« in »Slovenčev« knjižnico za okraj Logatec lahko poravnate pri našem zastopniku, ki je v hiši g. Bajca Martina v Dol. Logatcu 14. Tam tudi lahko naročite oglase in dobite vse informacije o časopisju in knjižnici.

zime nemški vojak nikdar ni odpovedal. Le zoprne okoliščine so povzročile vse te neviščnosti. Ko je začel Stalin z obupnimi naporji vseh sil in z množestveno zimsko ofenzivo, je morala Nemčija stražiti na mnogih drugih točkah: na atlantski obali in zlasti na mejah takrat še nezasedene in nezanesljive Francije. Po zasedbi južne Francije so postale proste nove moči. Treba pa je bilo precej časa, preden jih je bilo mogoče postaviti na bojišče po dolgem prevozu. Stalingrad je pomagal pridobiti čas. Stalingrajski junaki so zadržali mnogokratno sovjetsko premoč in s tem je bila rešena vzhodna fronta, ko se je zgradila z združenimi silami vseh Nemcev in njihovih zaveznikov nova fronta. Sedaj, tako lahko danes že poročajo iz glavnega stana, je kriza na vzhodu že premagana. Bo še veliko tednov hudega boja in največjih skrbi. Toda za življenje važna ozemlja so trdno v nemških rokah. Velikanska pridobitev na prostoru v prejšnjih letih dovoljuje tudi večje umike brez vsake nevarnosti. Gauleiter je dalje opozoril, da je sedaj najvažnejše geslo: »Potrebujemo vojakov in delavcev! Vsakdo, ki ga lahko nadomestimo in je za vojno sposoben, mora ojačiti oboroženo silo. Njegov položaj doma, če je sploh za vojno pomemben, morajo zasedati drugi. Nemčija mora sedaj izvesti največji oborožitveni načrt sveta, delavci oboroževalne industrije jamčijo za to, da bo do zadnjega strela zadosti municije. Nemškega orožja mora biti več ne samo po količini, ampak tudi po kakovosti. Spomladi bo imel nemški vojak orožja v izobilju in sicer najboljšega in najpopolnejšega. Tudi doma ne sme biti zapravljena nobena ura. Vsak mora priti na svoje za vojskovanje pomembno mesto. Največje varčevanje v vsem mora postati samo po sebi razumljiv zakon. Varčevati je treba s človeškimi močmi, z energijo, pa tudi s prostori. Gauleiter je nato omenil, da je zato že odredil, da se takoj zmanjša razsvetljava v vseh javnih prostorih za 50 %, kajti tako navidezne malenkosti dajejo novih velikih energij za vojno izdelovanje. V prostorih, v katerih bo doslej ukinjeno poslovanje, bodo nastanjeni domovi za otroke tistih žena, ki bodo zaposlene v raznih poklicih, dalje domovi za vojake in tudi uradne pisarne. V zvezi s tem je gauleiter že dal povelje, da do konca leta ne sme biti nobena pisarna več nastanjena v kakem družinskem stanovanju, ampak le v izpraznjenih lokalih. Gauleiter je seveda omenil, da bodo ukrepi radikalno izvedeni in da bodo masekoga brdiko zadeli. Toda vsak, ki se danes izkaže in razume čas, je lahko uverjen, da bo po vojni dobil povrnjeno, kar mu je bilo odvzeto in skupnost bo pomagala. Resnično lahko samo ena stvar ograža akcijo, ki jo zahteva narod sam, in to je — nepravilnost. Da te ne bo nikdar, da ne bo nobenih izjem in

razlik, zato jamči stranka, ki bo dajala dober zgled. Zlasti ne bo trpela nobenega prikrivanja. Gauleiter je izjavil: »Takih primerov ne bomo trpeli v naši pošteni koroški deželi, za to bom skrbel sam!« Tudi na Gorenjskem bodo novi ukrepi izvedeni, kajti enake pravice prinašajo razumljivo tudi enake dolžnosti.

S Spodnjega Štajerskega

Mariborski dirigent in kapelnik Maks Schönberr st. je te dni praznoval 70-letnico. Znan je tudi kot skladatelj. Svoječas je vodil godbeno društvo železniških delavnic v Mariboru ter so je l. 1919. na čelu svojih godbenikov udeležil znane velike demonstracije na mariborskem Glavnem trgu, kjer so nato padle žrtve. Tudi danes še vodi svoje godbeno društvo in sodeluje pri gledališkem orkestru. Njegova dva sinova sta prav tako glasbenika.

Zanimiva sedemčlanska družina se je morala te dni zagovarjati pred sodnikom v Gradcu. Anton Lapuh iz Brežic, Franc Pretnehermer iz Celja, Feliks Sedn iz Stranice, Maks Jesenšek iz Bukovžlaka, Jože Lapuh iz Brežic in Rajmund Toser so bili obtoženi, da so razprodajali različno nakradeno blago. Obsojeni so bili Lapuh na osem mesecev in 800 mark denarne kazni, Pretnehermer na 5 mesecev, Sodin na 7 mesecev in 600 mark, Jesenšek na 4 mesece, Jože Lapuh na 4 mesece in 800 mark, Toser pa na 600 mark denarne kazni.

Prosvetno zborovanje je bilo 6. in 7. t. m. v Marenbergu, kamor so bile sklicane dekleške voditeljice vseh mariborskega deželskega okrožja. Obravnavale so delovni načrt za prihodnje mesece, se prav posebno za prosvetni teden v marcu. Prirejena je bila vzorna lutkovna predstava. Dekleta so se vežbala v petju in ljudskih plesih.

Iz Hrvaške

Radijska služba v NDH. Poročali smo že o skrbi, ki jo hrvaška državna propagandna uprava posveča radijski službi. V tem oziru je za zboljšanje radijske službe dosegla že dobre uspehe ter je dosedanj radijsko oddajno postajo v Zagrebu precej pojačala razen tega je pa še postavila več radijskih postaj v ostalih važnejših hrvaških mestih. Značilno je, da je bila svojačasno zagrebška radijska postaja zelo slaba ter je oddajala svoj program vse do leta 1923 z 0,35 KW. Tega leta so jo pojačali na 0,7 KW. S to jačino je potem postajala delovala vse do leta 1940, ko jo zopet pojačali na 10 KW. V zvezi s tem je bila premenjena tudi valovna dolžina. Sedanji hrvaški državni propagandni urad, pod katerega spada tudi radijska služba v NDH, si je pa za izboljšanje radijske službe v NDH postavil velike naloge. Tako namerava predvsem pojačati zagrebško radijsko oddajno postajo od dosedanjih 10 KW na 120 KW ter jo tako uvrstiti med velike evropske radijske oddajne postaje. Istočasno namerava hrvaška državna propagandna uprava postaviti v Zagrebu močno kratkovolno radijsko oddajno postajo. Na sedanjem področju NDH deluje namreč samo ena takšna postaja in sicer v Zemunu, ki jo je dala postaviti še prejšnja jugoslovanska državna uprava za svoje oddaje za Ameriko. Te postaje sedaj uporablja seveda hrvaška državna uprava. Poleg zagrebške radijske postaje delujejo sedaj v NDH še sledeče postaje: v Dubrovniku 0,25 KW, zatem enaka v Sarajevu. Staro valovno dolžino zagrebške postaje 276,2 m je prevzela radijska postaja v Banji Luki, ki obratuje sedaj samo z 0,2 KW, v doglednem času jo pa nameravajo pojačati na 4 KW. Predvidena je tudi postavitev radijske postaje v Osijeku. Z zboljšanjem radijske službe v NDH je seveda zelo naraslo število radijskih naročnikov. Medtem, ko je bilo leta 1938 v Zagrebu samo 27.749 radijskih poslušalcev, v Splitu 5487 radijskih naročnikov in v Sarajevu 6496, ki pa s svojimi aparati Zagreba niti sprejemati niso mogli, je bilo že leta 1941 v NDH 45.000 radijskih naročnikov. Njihovo število je pa do 15. januarja letošnjega leta že naraslo na 74.351. Potrebne radijske aparate je NDH uvažala vse iz inozemstva.

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Nedelja, 21. febr. ob 5 popoldne: Goldoni »LAZNIČEČ«, Veselogra v treh dejanjih. Opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki bo na dan predstave ob 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova 12-1.

RADIO. Petek, 19. februarja, 7.30 Pesmi in napevi — 8 Napoved časa. Poročila v italijansčini — 12.30 Plošč — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Operna glasba — 13 Napoved časa. Poročila v italijansčini — 13.10 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.12 Radijske pesmi — orkester pesmi vodi dirigent Angelini — 13.45 Operna glasba — 14 Poročila v italijansčini — 14.10 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijance. Glasba za godala — 14.40 Pisana glasba — 15 Poročila v slovenščini — 17 Napoved časa. Poročila v italijansčini — 17.15 Prensos za Hrvaško — 17.45 Komorna glasba na ploščah — 19 »Govorimo italijansko« — ponuja prof. dr. Stanko Leben — 19.20 Poročila v slovenščini — 19.45 Lahka glasba — 20 Napoved časa. Poročila v italijansčini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.29 Enrico Caruso na ploščah — 20.45 Simfonijni koncert vodi dirigent Berg von Toerne. V odmoru: predavanje v slovenščini — 22.15 Orkester nemski vodi dirigent Angelini — 22.45 Poročila v italijansčini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarni: dr. Piccoli, Bielewska c. 6, mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Garts, Moste, Celovška c. 47.

Poizvedovanja

Izgubil sem sveženj ključev v usnjeni torbici, opremljeni z naslovom lastnika. Oddati proti nagradi 200 lir v upravi.

10 do 12 in od 16 do 18. Tam dobite tudi vse potrebne informacije.

Do solz se hoste nasmeljati spletkam vaših klepetalij v burki »Pričarani ženina«, ki bo v pripravi v nedeljo, 21. februarja, ob petih popoldne v frančiškanski dvorani. Vsi čisti dobitek je namenjen v dobrodelne namene. Priporočamo vam, da si vstopnice nabavite v predprodaji pri dnevi blaginji v četrtek, petek in soboto od 12 do 19, v nedeljo pa od 8 dalje.

Ni še prepozno, pač pa skrajni čas, da več ne odlagate z nakupom »Družinske praktike«, ako hočete tekmovali za razpisane knjžne nagrade. Utečeno se vam primeri, da prišla zaloga tega ljudskega kolektarja s podobno av. Družino prej poida, preden si ga nabavite v knjžarni ali trgovini. Zato vam vnovič svetujemo: ne odlagajte!

Lazničev Ključek, s pseudonimom Baron Zlatočeljni Vsehrad in njegove pustolovščine v prelepih Benetkah, pred vilo zdravniška Mazzača, ljubzen zdravnikov hčerk Rože in Bože in njunih ženinov Čvetka in Luke. Preko vseh zapletov nas popelje »LAZNIČEČ« v nedeljo, 21. februarja, pop. ob 5 na Rokodelskem odr. Vstopnice bodo v predprodaji v nedeljo, od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova 12-1, desno.

Gledališče

OPERA. Petek, 19. februarja: Zaprti. (Generalni). — Sobota, 20. februarja ob 17: »Janko in Metka«. Premiera. Red premierzal. — Nedelja, 21. februarja ob 17: »Thais«. Javen. Cene od 28 lir navzdol.

W. A. Mozart: »Beg iz seraja«. Opera v treh dejanjih: Osebi Selim, paša — Anžlovar, Konstanca — Ivančičeva, Blonda, njena spletnica — Polajnarjeva, Belmonte

— Lipušček, Pedrillo — Banovec, Osmin, evnuh — Betetto, vojda strže — Kos, Dirigent: A. Nefat, režiser: C. Debevec.

E. Humperdinck: »Janko in Metka«. Libretto Adelheid Wette. Prevodi: Niko Stritof. Humperdinck je v svojem udejstvovanju skladatelj wagnerijanske smeri. Med nemškimi skladatelji zavzema solidno mesto. Najbolj znana je njegova opera »Janko in Metka«, zložena po motivih znane pravljice za otroke. Vendar je kljub izrazito naivni pravilnosti vsebinski muzikalno tehtna, da nudi predvsem odraslim velik muzikalni užitek. Tri glavne partije: Janko (Golobova), Metka (Mlejnikova) in čarovnica (Karlovčeva) so igralsko in pevsko nenavadno zahtevne partije. Nadalje polje še oče — Janko, mati — Polajnarjeva, Troj — možek — Barbičeva in Rosi — možek — Urbančičeva. Dirigent: Niko Stritof, režiser in inscenator: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: inž. P. Golovin, načrta za kostume: J. Vilfanova.

DRAMA. Petek, 19. februarja ob 14.30: »Primer dr. Hirnca«. Javen. Cene od 12 lir navzdol. Ob 17.30: »Veliki mož«. Javen. Cene od 20 lir navzdol. — Sobota, 20. februarja ob 17.30: »Mirandolina«. Javen. Cene od 20 lir navzdol. — Nedelja, ob 17.30: »V Ljubljano jo daljnos«. Javen. Cene od 20 lir navzdol.

Jošip Ogrič: »V Ljubljano jo daljnos!« Veselogra v treh dejanjih. To delo, ki je eno izmed posebnih popularnih ljudskih iger, ki jo igrajo že desetletja vsi naši odrbi, bo prišla danes v predelavi in režiji Milana Skrbinska na oder. Zasedba vlog je sledeča: Srebrin — Cesar, Rotija, njegova žena — P. Juvanova, Marica — Levarjeva, žena — Staračeva, dr. Snod — Drenovec, Pavle, hlapec — Peček, Noža, dekla — Rakarjeva, notar — Koluta dve priki: Benedičič in scenograf: inž. E. Franz.

ŠPORT

Objave CONI-ja

Nogometna zveza (sporočilo št. 1):

Vpis društev. Društva, ki še niso obnovila svojega vpisa v Zvezo ter plačala letne članarine, se pozivajo, da to stori v petih dneh.

Športne dovolilnice. V duhu CONI-jevih navodil se ne more noben igralec katere koli starosti udeležiti uradnih prireditev in prijateljskih tekem, če nima predpisane športne dovolilnice. To športno dovolilnico morajo zahtevati društva in sicer po sledečih normah: vsako društvo mora zahtevati od Zveze tisto poročilo športnih dovolilnic, ki jih smatra za potrebno za lastne igrance. Doda pa naj k vsaki športni dovolilnici prispevek 3 lir. Predsedniki društev morajo oskrbeti izpolnitev 3 tiskovin in sicer z navedbo imena in primka igralca, njegovega očeta, stanovanje, ime društva, datum pa naj opuste. Na platnicah morajo priložiti podpisano fotografijo igralca. Na tiskovinah, ki so namenjene Zvezi in društvu pa na označenem mestu s podpisom predsednika društva, ki odgovarja točnosti podatkov. Brž ko bo Zveza dobila vrnjeno dovolilnico, bo naredila svoje in vrnila društvu tiskovino za uporabo. Prazne dovolilnice se bodo morale prositi do 28. februarja, vrnjene pa bodo do 10. marca. V interesu društev samih je, da ne čakajo zadnje minute, saj se bodo na ta način izognili nepotrebnemu poznejšemu zakašnjevanju. Pod rubriko »določila« spadajo igralci, ki so rojeni po 31. decembru 1926. Da to društva izkažejo, naj ob pošiljavi dovolilnice prilože še krstni list igralca.

Dovolitev tekem. Nobena nogometna tekma ni

dovoljena, tudi prijateljska ne, brez dovoljenja Zveze. Društva morajo prositi za dovoljenje vsaj pet dni pred tekmo. Povejo naj, kje se bo tekma vršila in kdaj. Prav tako morajo društva predložiti prošnjo za določitev sodnika na stroške društva samega. Opozorjamo pa društva, da potem ko imajo že dovoljenje od športne zveze, morejo prositi za dovoljenje tudi kvesturo preko CONI-ja.

Sedež Zveze. Sedež Zveze se je preselil k pokrajinskemu odboru CONI-ja, Bleiweisova c. 1-a. Pisarna Zveze je odprta vse delovne dni od 16 do 18, ob sobotah pa od 11—13.

Sestanek predsednikov društev. Vsi predsedniki društev, ki razvijajo nogometno delavnost, se pozivajo na sestanek, ki bo 19. februarja ob 17 na sedežu CONI-ja.

Pri Hermesu so žrebali

Žrebanje za ta turnir je dalo naslednji vrstni red: 1. Subert H., 2. Bradeško K., 3. Merala K., 4. Keržič M., 5. Bogataj H., 6. Poženel H., 7. Strojnik Roman M., 8. Strojnik Aleš K., 9. Recek M.

Prvo nedeljo tega tekmovanja, dne 21. t. m. bodo odigrali prva tri kola. Najvažnejša srečanja prvih treh kol bodo sledeča: Bogataj—Poženel, Bogataj—Strojnik A., Poženel—Strojnik Roman, Subert—Bogataj ter Strojnik Roman—Strojnik Aleš. To so partije, ki bodo med ostalimi 12, ki so v nedeljo na sporedu, najbolj zanimave občinstvu. Po teh dvanajstih igrah bo na tekmovalni tabeli kolikor toliko razvidno, kdo bo imel kaj upanja v boljši uspeh.

Češko in Moravsko je združil nemški državni vodja von Tschammer v enotno športno okrožje. V tem okrožju morajo biti vključena vsa nemška športna društva, ki delujejo na ozemlju Češko-moravskega protektorata. Za okrožnega športnega vodjo je postavil von Tschammer Koposchkeja.

Zopet nesmiselne govorice o ločenem miru s Finsko

Helsinki (DNB). V tujini so se v zadnjem času spet razširili glasovi, češ da se Finska prizadeva za sklenitev ločenega miru z Rusijo. Finsko časopisje pa je takšne govorice odločno zavrnilo kot povsem zlagane.

Ajan Suunta označuje v zvezi s tem izjavo Walterja Lippmanna v ameriškem časopisu »New York Herald Tribune«, da bi se Finska morala prilagoditi politiki Sovjetske zveze in da bi v primeru, če bi se Finska temu upirala, Amerika in Anglija ne mogli nastopiti tako, da bi imele od tega korist male države — kot najboljši dokaz za to, da so zavezniki pripravljeni. Finsko izročiti Sovjetski Rusiji. Kaj se razume pod »prilagoditvijo« politiki Sovjetske zveze, — piše omenjeni list — to na Finskem dobro vedo, zakaj tam imajo o tem čisto določne skušnje. Finska se ne bo nikdar sprijaznila z mislijo, da bi postala sovjetska pokrajina, vsaj toliko časa ne, dokler se bo še lahko branila. Na Finskem so si — nadaljuje Ajan Suunta — glede narave in stvarnosti boja tako na jasnem, da takšne zabave ne morejo imeti nobenega vpliva na vojskovanje. Zavezniki naj le še kar razširjajo takšne nesmiselne govorice o ločenem miru, če bodo zaradi tega kaj lažje zmagali, a Finska dobro ve, da je treba boj nadaljevati.

Uspehi nemških vojnih vrtov

Berlin, 18. februarja. s. Velike uspehe so tudi v Nemčiji dosegli s tem, da so po mestih in njihovi okolici obdelali doslej neobdelane površine. Pod vodstvom pristojnih oblasti so povsod uredili vojne vrtove, in tako zdaj lahko vidimo, da so različno velike površine, ki so jih prej zanemarjali, do skrajnosti izkoristili, jih obdelali ter na njih mnogo pridelali. Samo na »vojnih vrtovih« v dvanajstih pokrajinah so pridelali: 16.940 kg fižola, 675.976 kg krompirja, 17.677 kg repe, 105.913 kg zelja, 7.932 kg razne zelenjave, med drugim 73.625 kg špinata, 105.225 kilogramov paradižnika in 87.741 kg ohrovtov. Poleg tega so pridelali znatne količine kumar, korenja, zelene in čehule. Vojni vrtovi v neki pokrajini so slednjič dali, kakor se je zvedelo, 226.225 kg razne površine.

FEL. KINO UNION 22-21

Filmsko delo iz modernega življenja
»Zapeljivka«
V glavnih vlogah Adriano Rimoldi, Dina Sassoli, Carlo Romano in drugi...
PREDSTAVE:
ob delavnikih ob 16 in 18.15; ob nedeljah in praznikih ob 10.30 14.30 16.30 in 18.30

FEL. KINO MATICA 22-41

DVA FILMA DNEVNO:
Ob delavnikih ob 14.30 in v nedeljo ob 10.30
»Pustolovci«. Ob delavnikih ob 16.30 in v nedeljo ob 14.30, 16.30 in 18.30 »Krvava obzorja«

Pustolovci Napeta kriminalna zgodba z varijetskimi točkami, glasbo in plesom. — Camilla Horn, Ita Rina, Ivan Petrovič.

Krvava obzorja Najsenzacionalnejši film sezone! — Luisa Ferida v vlogi boljševiške komisarke Darja! — Osvaldo Valenti, Rolf Wanka, Valentina Cortese! — Režijska in igralska umetnina!

FEL. KINO SLOGA 27-36

Težko pričakovani in zateljani film je tu:
»Prepovedana glasba«
z baritonom Tito Gobbi v glavni vlogi.
Poleg njega Maria Mercader, Loredana, Carlo Romano
Predstave od 14.30 ure dalje Konec ob 20.15

POVEST PILOTA STEFANA

69.

Še več posod bencina sem znosil iz kleti. Krilo sem zakrpal, kakor sem pač mogel. Dobro, da je bilo skladišče kar lepo založeno z vseni pripravami. Predvsem pa so mi prav prišle konzerve, ki sem si jih pošteno privoščil. Še Lia je poskusila in se slastno oblizovala.

70.

Za zakrpanje luknje v trupu sem porabil kar bencinsko posodo, ki sem jo primerno obrezal. Napojil sem letalov »želodec« — tank, ki da letalu življenje. Dosti je bilo še dela, predno je bilo letalo sposobno za polet.

ZAHVALA

Ob svečem grobu naše dobre mame, gospe

FRANJE FLEGAR

ROJ. ŠUSTERŠIČ

smo občutili premnoge dokaze iskrenega sočutja ter prejeli številne pismene in ustne izraze globokega sozolja, za kar izrekamo vsem in vsakemu posebej našo toplo in priskrbo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni g. mestnemu fiziku dr. Mavriciju Rusu in g. šef-primariju dr. Robertu Blumauerju ter drugim gg. zdravnikom I. kirurškega oddelka splošne bolnišnice za njihov brezmoljni trud, ko so ji lajšali trpljenje v njeni težki bolezni, ter č. sestram usmiljenkam, ki so ji požrtvovalno stregle v zadnjih dnevih njenega življenja. Zahvaljujemo se nadalje vsem, ki so spremenili našo blagopojno mamo na njeni poslednji poti v tako velikem in častnem številu ter vsem darovalcem prekrasne cvetja in vencev. Topla zahvala tudi gg. pevcom pod vodstvom pevovodje g. Vračko Francea za prekrasne, v srce segajoče žalostinke. Vsem, ki so v dolgi, težki bolezni naše ljubljene mame in ob njeni smrti kakor koli izkazali sočustvovanje, naša ponovna in topla zahvala. — Sv. maša za dušnico bo darovana v soboto, 20. febr. ob 7 v farni cerkvi sv. Petra. Ljubljana, dne 18. februarja 1943.

Zalujoči ostali.

Berite

Slovenca
in oglašujte v njem!

Umrli nam je naš ljubljani soprog, brat, stric in svak, gospod

IVAN BRUS

poštni upokojenec

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 20. februarja 1942, ob pol petih popoldne iz hiše žalosti, Svetogorska št. 23, na pokopališče na Viču.

Ljubljana, dne 18. februarja 1943.

Zalujoči: FRANČIŠKA, soproga; FRANC in VINKO, brata; IVANKA, sestra — in ostalo sorodstvo.

Najboljši in najcenejši slovenski tednik je »Domoljub«

Po mukepolnem trpljenju nas je za vedno zapustila naša nadvse ljubljena hčerka in sestra, gospodična

Kornelija Škerbic

trafikaninja

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 19. febr., ob pol 4 popoldne z Kal, kapele sv. Frančiška, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. februarja 1943.

Zalujoči: Marija, mati, Peter, oče, Ida por. Mrzljak, sestra; Ivo, zet in ostalo sorodstvo.

Po volji Vsemogočnega nas je za vedno zapustila v 63. letu starosti naša predobra mama, stara mama, teta in tašča, gospa

IVANA ERJAVEC roj. SKUBIC

vdova po bivšem županu in posestniku v Višnji gori

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 19. februarja 1943 ob 10. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Višnji gori. Blago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Višnja gora, Ljubljana, Stična, Trebnje, Kragujevac, 17. febr. 1943.

Zalujoči: JANEZ, LOJZE, TONE, STANKO, CIRIL, SREČKO, KAREL, VINKO, METOD, sinovi; VERA, IDA, JUSTI, FRANCKA, sinahe in ostalo sorodstvo.

Jordan Jovkov:

Razsodba

Prevedel Zivojn Zun

Tokmakčiji je postalo jasno, da so tu skoro vsi možje iz Bistrice in Zagorci, ki so prišli k razsodbi. Tokmakčija je vzel Rustemu, naj se ustavi malo na strani in ko je lant stopil z voza in začel izpregati konje, je ostal na vozu. Ali njegov prihod ni ostal neopažen, k njemu so takoj preceptili z raznih strani številni kmetje, tisti starci, ki so že hodili k njemu na dom. Z enako navidezno ljubeznivostjo in sladkobesednostjo so ga pozdravili, se prepirali, da je njegovo zdravje v redu, in hoteli zvedeti nešteto malenkosti, vse po tistem razkošnem in slavnostnem obredu, ki so ga ustvarile navade starega časa. Razumljivo je, da je za pozdravi sledil dolg razgovor, ki se je, ker sta obe strani prežali druga na drugo, sukal prvenstveno okrog nepomembnih reči. To je vsaj Tokmakčiju omogočilo, da se ni vmešal v njihove razgovore in je molčal.

Sem pa tja je vrgel pogled na množico. Stari so mu bili znani, mlajše je lahko spoznal po potezah obraza, iz katere rodbine so izhajali. Vsi so bili močni in zdravi, od sonca ožgani ljudje. Iz rokavov čistih belih erajc, ki so jih oblekli na večerajšnji praznik, so mogle žilave in koemate roke. Nekaj robatega in kljubovalnega je bilo v tej telesni eili, pridobljeni iz matere zemlje, kaljeni v nenehnem težakem delu, ki so ga ti ljudje bili navajeni in sredi katerega so živeli. Da bi kakor danes, v delavni dan, ne delali, je bilo zanje nekaj nenaravnega. In četudi jih ni privedla sem radovednost, ampak važna zadeva, vendar niso mogli biti ekokojni. Eni so v gruči glasno in živahno klepetali, drugi so čepeli rezljali z nožicem kak kosček lesa in pozorno poslušali, tuje pogovore. Govorili pa so

eeveda o pašniku in mejah; kdo ima prav in kdo nima. Nenaadoma se je na enem koncu dvignil velik hrušč, na drugem kupu pa so mukoma ločili dva človeka, ki sta si bila skočila v lase.

Za viharimi nesoglasji so sledila zatišja, polna pomirjevalnih in dobrohotnih besed. Tedaj se je jasno slišal glas visokega, čedno opravljenega kmeta s kozavim obrazom, obuteva v škornje — glas župana Grozdana. Ta je ali zmerjal neposlušne ali jim očetovsko svetoval, naj mirujejo. Podoba je bila, da ga je skrbelo še nekaj drugega, kajti večkrat je stopil na bližnjo vzpetino, od koder je mogel videti pot v mesto. Tam je bilo še nekaj kmetov in dacer, ki je pogosto gledal na uro. Toda nihče se še ni pokazal na poti. Kazno je bilo, da so se sodniki zakašneli.

Prav potihlo se je iz druge smeri pripeljal voz, v katerem je ležal človek, tako ohroman v blazine in odeje, da ga ni bilo mogoče spoznati. Hitro se je razvedelo, da je prišel pričevalec Saafet Mola iz Sreana. Četudi je bil skoraj na smrt bolan, so zaradi velike važnosti njegovih izjav uporabili vsa mogoča sredstva, da so ga pripeljali. Prizor se je zdel zelo zabaven in v množici, ki lahko hitro spreminjala razpoloženje, se je dvignil vesel hrum, frčali so dovpti in zbujači smeh. Tokmakčija se je obrnil in oči so se mu srečale z mrličnimi in vrtinili očmi izpitega in mrtvaško bledega Saafet Mola. Bolečina je stisnila Tokmakčijevo srce in zavedel se je, da pomeni to zanj in za Saafet Mola žalitev. Ni črnil belne ne črne, buljil je izpod namrščenih obrvi v tiste, ki so se smejali, in v tej minuti je čutil nepremagljivo sovraštvo do teh hudobnih in surovih ljudi, ki v pohlepu za zemljo, v večnem pehanju za imetjem in bogastvom ne priznajo sebi ne drugim in celo bolniku ne pustijo, da bi umrl v miru. Ni se zaman bal priti. Imelo ga je, da bi odklonil povedati vse podatke pred sodi-

ščem, da bi na primer rekel, da nič ne ve in da se ničesar ne spominja.

Pozornost se je obrnila v drugo smer in Tokmakčija je z drugimi vred pogledal proti mestu, od koder je prihajal voz. V njem je med dvema bircema sedel nek kmet. »Andreja peljejo! Andreja!« vzklikne nekaj grl. Ko so bili že blizu Tokmakčija, ki je gledal samo kmeta, spoznal v njem ne ravno mladega možaka s preširokimi rameni, tako da so mu prekratke roke bingljale proč od telesa, z nizkim čelom in velikanskimi čeljustmi. Komaj opazno je kimal z glavjo, kar naj bi pomenilo pozdrav znancem, toda poteze obraza so ostale neopremene in oči so mu še vedno zrlle srdito. Ko jih je ustavil na Tokmakčiju, so se zaiskrile in zablisnile v trenutnem presenečenju. Tokmakčija je streslo, roke so mu vzdrgale, nekaj ga je jelo dušiti v grlu. Zazdelo se mu je, da je tega človeka že neke videl, da ga dobro pozna, istočasno pa mu je notranji glas zavpil: »To je on. To je Rustemov ubijalec!«

Kmalu se je Tokmakčija umiril in se ni nič več čutil presenečenjem, ki so se nekaj časa vrstila drugo za drugo; gledal je nanje, kakor na nekaj v naprej določenega. Dobro se je spominjal, kod je tekla prava meja. In zdaj je na licu mesta videl, da njegovo pričevanje nikakor ne bo Andreju v prid. Iz tega bi se dalo posneti in dokazati, da Kucija ni podaril njegove njive, temveč nasprotno, da je Andrej podaril Kucijevo njivo. Tako se božja pravica prej ali slej izkaže — si je mislil Tokmakčija — kot nalašč se je zgodilo, da bo z lastnimi usti izrekel obsodbo tistega, ki mu je ubil sina. Morda je božja volja tudi v tem, da je na smrt bolni Saafet Mola privolil in našel moč, da je tudi sam prišel. In Tokmakčija ni razmišljal o ničemer več, ni se razburjal čakal je samo na »rešitev«, ko ga bodo poklicali, da pove, kar je vedel: resnico.